



การประเมินโครงการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน ระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก

Assessment of The Project to Develop Active Learning Management Skills for Primary Level Teachers in Small Schools Network

ธัชทฤต เทียมธรรม^{1*}, ทรงศักดิ์ สุริโยธิน² และ ธวชนิ โธนาวิ²

Thattharit Thiamtham^{1*}, Songsak Suriyothin² and Thawachinee Rodnawee²

¹ อาจารย์, สาขาวิชาคณิตศาสตร์, วิทยาลัยการฝึกหัดครู, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

¹ Lecturer, Program in Mathematics, College of Teacher Education, Phanakhon Rajabhat University.

² อาจารย์, สาขาวิชาการประถมศึกษา, วิทยาลัยการฝึกหัดครู, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

² Lecturer, Program in Elementary Education, College of Teacher Education, Phanakhon Rajabhat University.

*Corresponding author, E-mail: thattharit@pnru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก ตามแนวคิดของเคิร์ก แพทริก โดยดำเนินการประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านปฏิกิริยา ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านผลลัพธ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ที่สมัครเข้าร่วมการอบรม จำนวน 69 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 4.64 4.81 และ 4.78 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 0.47 0.35 และ 0.38 ตามลำดับ

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ , ทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก , โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

The purpose of this research was to assess the project to develop active learning management skills for primary school teachers in a small school network. According to Kirk Patrick's concept, we evaluate 4 areas: reaction, learning, behavior, and results. The sample group used in this research were primary school teachers of small schools. In Mueang Nakhon Nayok District Nakhon Nayok Province There were 69 people who applied to participate in the training. The research instrument was a questionnaire. and learning management skills assessment form Data were analyzed by looking for percentages, means, and standard deviations and content analysis. The research results found that the evaluation results in all 4 areas were at the highest level in every aspect. with a mean



value of 4.72, 4.64, 4.81 and 4.78 and a standard deviation of 0.51, 0.47, 0.35 and 0.38 respectively.

Keywords: Project Assessment, Active Learning Management Skills, Small Schools

บทนำ

ตามที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครได้จัดทำโครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (ศาสตร์พระราชา) ประจำปีงบประมาณ 2565 โดยได้กำหนดจัดโครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเครือข่ายการศึกษาตามอัยาศัยหรือโรงเรียนขนาดเล็ก และมีโครงการพัฒนาโมเดลต้นแบบหลักสูตรบูรณาการฐานสมรรถนะเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนประถมศึกษา ในปีการศึกษา 2565 ของวิทยาลัยการฝึกหัดครูเป็นโครงการย่อยหนึ่งภายใต้โครงการดังกล่าว ในระหว่างและภายหลังการดำเนินโครงการผู้มีส่วนที่รับผิดชอบได้ประเมินโครงการ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนหนึ่งได้สอบถามความต้องการในการพัฒนาครูจากผู้บริหารและครูผู้สอนที่เข้าร่วมการอบรมด้วยกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความต้องการให้วิทยาลัยการฝึกหัดครูจัดโครงการพัฒนาครูในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กตามความต้องการของโรงเรียน โดยต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์โครงการให้ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กทุกโรงเรียนได้รับทราบข้อมูลรายละเอียดของโครงการอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ยังต้องการให้มีการกำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือครู ที่เข้าร่วมการอบรมให้สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับการพัฒนาไปใช้ในโรงเรียนได้จริง โดยไม่ต้องการให้จัดการอบรมแล้วสิ้นสุดโครงการ การจัดการอบรมในลักษณะดังกล่าวทำให้ครูขาดที่ปรึกษาและไม่กล้านำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง เนื่องจากครูยังขาดความมั่นใจ และต้องการให้มีผู้ที่มีความรู้ให้คำแนะนำเพิ่มเติม (อิษทุต เทียมธรรม, 2565)

จากความต้องการให้วิทยาลัยการฝึกหัดครูพัฒนาครูเฉพาะกลุ่ม โรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมีปัญหาคล้ายคลึงกัน โดยประเด็นที่ผู้บริหารและครูผู้สอนยังขาดความกระจ่าง และต้องการได้รับการพัฒนาให้เกิดความชัดเจนทั้งในด้านความรู้และทักษะ คือ ประเด็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เนื่องจากเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 และต้องการให้มีการอบรมเกี่ยวกับการสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้ได้จริงในการจัดการเรียนการสอน (อิษทุต เทียมธรรม, 2565) ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติโดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและพี่เลี้ยง (Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย (Meaningful Learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญาวิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 มีทักษะทางวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย เป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ตั้งคำถามและถาม อภิปรายร่วมกัน ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)



วิทยาลัยการฝึกหัดครู และโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก และเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อพัฒนาท้องถิ่นระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2570) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนาครู โครงการพัฒนาโรงเรียนสาธิตให้เป็นศูนย์ฝึกปฏิบัติการและการวิจัย เป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนในท้องถิ่น จึงได้ดำเนินการจัดกิจกรรมหัวข้อ “การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษา” เพื่อให้ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็กได้มีความรู้ และทักษะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การผลิตสื่อสำหรับใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือครูที่เข้าร่วมการอบรมทุกคนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของครูผู้สอน และเป็นการยกระดับการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็กต่อไป

อนึ่ง เพื่อเป็นการตรวจสอบและตัดสินคุณค่าของโครงการ คณะผู้รับผิดชอบโครงการจึงได้ดำเนินการวิจัยและประเมินโครงการดังกล่าว โดยมุ่งหมายที่จะให้ได้สารสนเทศเพื่อการปรับปรุงคุณภาพของโครงการให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลที่สำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการว่าควรดำเนินการต่อหรือไม่ โดยการปรับปรุงให้มีคุณภาพดีขึ้น หรืออาจต้องพิจารณายกเลิกโครงการ ทั้งนี้การประเมินเป็นวิธีการศึกษาหรือกิจกรรมที่มุ่งค้นหาคุณค่าของความจริงในแง่มุมต่าง ๆ ภายใต้บริบททางสังคม การประเมินจึงมีความละเอียดอ่อนสลับซับซ้อน โดยมุ่งผลเพื่อเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อระบบการบริหาร การวางแผน การดำเนินโครงการ และการตัดสินใจในเชิงบริหาร ดังนั้นกระบวนการประเมินจึงควรเน้นการทำงานที่มีระบบ มีการวางแผน และเตรียมการประเมินอย่างชัดเจน ในการวางแผนการประเมินควรมุ่งถึงประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความพร้อมของทีมประเมิน ความต้องการใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้อง กับเป้าหมาย หรือโครงการที่มุ่งประเมิน และความเป็นไปได้ในการประเมิน (กานดา นาคะเวช, 2554) โดยในการดำเนินการวิจัยและประเมินโครงการครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการประเมินของเคิร์ก แพทริก (ศักดิ์ศรี ปาณะกุล, 2556; สิทธิพล อาจอินทร์, 2563) ซึ่งมีลักษณะการประเมินที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เป็นรูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้กับการประเมินการฝึกอบรม โดยเฉพาะ และมุ่งเน้นผลการประเมินในทางลืมากกว่าทางกว้าง คือ มุ่งเน้นไปที่ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมเป็นหลัก มิได้มุ่งเน้นไปที่ตัวโครงการมากนัก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินโครงการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดการประเมินโครงการโดยใช้แนวทางการประเมินของเคิร์ก แพทริก (The Kirkpatrick Approach) ในการประเมินโครงการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมุ่งประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปฏิกิริยา (Reaction) ด้านการเรียนรู้ (Learning) ด้านพฤติกรรม (Behavior) และด้านผลลัพธ์ (Results) การประเมินโครงการตามแนวทางการประเมินของเคิร์ก แพทริกใน 4 ด้าน (ศักดิ์ศรี ปาณะกุล, 2556; สิทธิพล



อาจอินทร์, 2563) ดังนี้

1. ด้านปฏิบัติการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีการตอบสนองต่อกระบวนการ และมีความรู้สึกนึกคิดความพึงพอใจต่อกิจกรรมการอบรมเป็นอย่างไร เนื้อหาสาระตรงกับความต้องการหรือไม่ ความคิดเห็นต่อเอกสาร สถานที่โสตทัศนูปกรณ์ ระยะเวลาการอบรมเหมาะสมเพียงไร วิทยากรเหมาะสมเพียงไร ได้รับความรู้ ทักษะในระดับใด มีความคาดหวังอย่างไร วิทยากรเหมาะสมเพียงไร ได้รับความรู้ทักษะในระดับใด มีความคาดหวังอย่างไรต่อการนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้งาน

2. ด้านการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่า ผู้เข้าอบรมได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติ จากการเข้าอบรมเป็นอย่างไร เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการอบรม เช่น การเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ก่อนหลังการอบรม เกี่ยวกับความรู้ ความคิด ทักษะ ค่านิยม และทักษะการปฏิบัติ

3. ด้านพฤติกรรม มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการตรวจสอบว่า ผู้เข้าอบรมมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานอันสืบเนื่องมาจากการเข้ารับการฝึกอบรมหรือไม่ อย่างไร มุ่งเน้นการนำความรู้ ทักษะไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และเจตคติที่มีต่อการทำงาน มีลักษณะเป็นการประเมินติดตามในสถานที่จริงประมาณ 3 – 6 เดือน การประเมินพฤติกรรมเมื่อกลับไปปฏิบัติงานว่าเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่ มีการนำความรู้และทักษะที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้มากน้อยเพียงใด

4. ด้านผลลัพธ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่า องค์กรได้รับประโยชน์อย่างไรจากการอบรมที่เกิดขึ้น ต่อองค์กร การประเมินผลลัพธ์หรือผลกระทบต่อองค์กรอันเนื่องมาจากเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรม การเพิ่มของประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงาน ประโยชน์ต่อเพื่อนร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้อง หน่วยงาน องค์กร สถาบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงประเมิน ผู้วิจัยดำเนินการประชาสัมพันธ์โครงการและกิจกรรม “การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอนในโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษา” โดยเดินทางทำความเข้าใจครูในโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 30 โรงเรียน ในเขตอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก เป็นเวลา 2 วัน ระหว่างวันที่ 14 – 15 ธันวาคม พ.ศ. 2565 มีครูผู้สอนแจ้งความประสงค์เข้าร่วมโครงการ จำนวน 69 คน จาก 15 โรงเรียน จากนั้นดำเนินการจัดการอบรมครั้งที่ 1 เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ หัวข้อ “การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และสื่อการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครนายก เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษา” เป็นเวลา 2 วัน ระหว่างวันที่ 18 – 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 หลังจากนั้นจัดการอบรมครั้งที่ 2 เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ หัวข้อ “การนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และสื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครนายก” เป็นเวลา 1 วัน ในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 และจัดกิจกรรม “การนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ และประเมินผลการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครนายก” เป็นเวลา 4 วัน ระหว่างวันที่ 5 – 6 และ 12 – 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2566 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินโครงการตามแนวทางการประเมินของเคิร์ก แพทริกใน 4 ด้าน



ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็กในเขตอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน จำนวน 30 โรงเรียน มีครูผู้สอนจำนวนทั้งสิ้น 239 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ได้มาโดยความสมัครใจในการสมัครเข้าร่วมการอบรม จำนวน 69 คน จาก 15 โรงเรียน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย (1) แบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมการอบรม และ (2) แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ โดยมีกระบวนการในการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมการอบรม จำนวน 3 ฉบับ สร้างตามแนวคิดการประเมินของเคิร์ก แพทริก เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และแบบสอบถามปลายเปิดใช้ในการสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยแบบสอบถามฉบับที่ 1 ใช้ในการประเมินการอบรมครั้งที่ 1 ประเมินด้านปฏิกิริยาและด้านการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรม แบบสอบถามฉบับที่ 2 ใช้ในการประเมินด้านพฤติกรรม และแบบสอบถามฉบับที่ 3 ใช้ในการประเมินด้านผลลัพธ์ หาคุณภาพของแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับ โดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 โดยผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้เป็นข้อคำถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบประเมินที่ใช้ในการประเมินด้านผลลัพธ์ โดยใช้ในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน หาคุณภาพของแบบประเมินโดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า ประเด็นการประเมินทุกประเด็นมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินด้านปฏิกิริยาและด้านการเรียนรู้ ภายหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ หัวข้อ “การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และสื่อการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครนายก เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษา” เสร็จสิ้น โดยให้ผู้เข้าร่วมการอบรมทุกคนตอบแบบสอบถามออนไลน์ฉบับที่ 1 ผ่านทาง Google Form

2. เก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินด้านพฤติกรรม ภายหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ หัวข้อ “การนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และสื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครนายก” เสร็จสิ้น โดยให้ผู้เข้าร่วมการอบรมทุกคนตอบแบบสอบถามออนไลน์ฉบับที่ 2 ผ่านทาง Google Form

3. เก็บรวบรวมข้อมูลผลการประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เป็นผู้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้และประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน จำนวน 21



คน และเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินด้านผลลัพธ์ ภายหลังกิจกรรม “การนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ และประเมินผลการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครนายก” เสร็จสิ้น โดยให้ผู้เข้าร่วมการอบรมทุกคนตอบแบบสอบถามออนไลน์ฉบับที่ 3 ผ่านทาง Google Form

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามฉบับที่ 1, 2 และ 3 โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น และวิเคราะห์ความคิดเห็นเพิ่มเติมโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยเกณฑ์การแปลผล เป็นดังนี้

เกณฑ์การแปลผล

4.51 - 5.00 หมายถึง ผู้ประเมินเห็นด้วยกับข้อความที่ถามหรือมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง ผู้ประเมินเห็นด้วยกับข้อความที่ถามหรือมีความพึงพอใจในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ผู้ประเมินเห็นด้วยกับข้อความที่ถามหรือมีความพึงพอใจระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง ผู้ประเมินเห็นด้วยกับข้อความที่ถามหรือมีความพึงพอใจในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง ผู้ประเมินเห็นด้วยกับข้อความที่ถามหรือมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความคิดเห็นเพิ่มเติมโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

การรายงานผลการวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน โดยรายงานผลการวิจัยตามแนวทางการประเมินของ เคิร์ก แพทริก ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินด้านปฏิบัติการและด้านการเรียนรู้ จากการเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ หัวข้อ “การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และสื่อการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครนายก เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษา”

ในการจัดการอบรมกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการหัวข้อ “การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และสื่อการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครนายก เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษา” ในระหว่างวันที่ 18 - 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีครูผู้แจ้งความประสงค์ เข้าร่วมการอบรม จำนวน 69 คน มีผู้เข้าร่วมการอบรม จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 78.26 ของจำนวนผู้แจ้งความจำนงค์เข้าร่วมการอบรม โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นและการประเมินความพึงพอใจเพื่อประเมินด้านปฏิบัติการ และด้านการเรียนรู้ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 79.62 ของจำนวนผู้เข้าร่วมการอบรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังตารางต่อไปนี้



ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินด้านปฏิกิริยาจากการเข้าร่วมการอบรม

ข้อความ	ผลการประเมิน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. ความเหมาะสมของระยะเวลา	4.51	0.62	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมของสถานที่ในการจัดโครงการ	4.58	0.53	มากที่สุด
3. ความพึงพอใจต่อวิทยากร	4.79	0.40	มากที่สุด
4. ความเหมาะสมของเอกสารประกอบการอบรม	4.69	0.55	มากที่สุด
5. การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่	4.83	0.36	มากที่สุด
6. ความเหมาะสมและเพียงพอของอาหารและเครื่องดื่ม	4.69	0.45	มากที่สุด
7. ความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรม	4.69	0.50	มากที่สุด
8. การให้คำแนะนำ ชี้แจง และการตอบข้อซักถามของวิทยากร	4.79	0.40	มากที่สุด
9. การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็น	4.83	0.42	มากที่สุด
10. ความคุ้มค่าในการเข้าร่วมการอบรม	4.67	0.46	มากที่สุด
11. ความพึงพอใจในภาพรวมของการจัดการอบรม	4.72	0.44	มากที่สุด
รวม	4.72	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่า ผลการประเมินด้านปฏิกิริยาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 โดยผลการประเมินด้านปฏิกิริยาทุกประเด็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 4.51 – 4.83 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในช่วง 0.40 – 0.62 ผลการประเมินด้านปฏิกิริยาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็น การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ ความพึงพอใจต่อวิทยากร และการให้คำแนะนำ ชี้แจง และการตอบข้อซักถามของวิทยากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 4.83 4.79 และ 4.79 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 0.36 0.40 และ 0.40 ตามลำดับ และผลการประเมินด้านปฏิกิริยาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย คือ ความคุ้มค่าในการเข้าร่วมการอบรม ความเหมาะสมของสถานที่ในการจัดโครงการ และความเหมาะสมของระยะเวลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 4.58 และ 4.51 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 0.53 และ 0.62 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินด้านการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมการอบรม

ข้อความ	ผลการประเมิน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. ความรู้ และทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ก่อนการอบรม	3.62	0.50	มาก
2. ความรู้ และทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังการอบรม	4.66	0.52	มากที่สุด



ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อความ	ผลการประเมิน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
3. ความรู้ และทักษะในการสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้ก่อนการอบรม	3.78	0.52	มาก
4. ความรู้ และทักษะในการสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้หลังการอบรม	4.74	0.42	มากที่สุด
5. ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะที่ได้รับจากการอบรมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้	4.62	0.48	มากที่สุด
6. สิ่งที่ท่านได้เรียนรู้จากโครงการเข้าร่วมการอบรมตรงตามความคาดหวังและความต้องการของท่าน	4.62	0.52	มากที่สุด
7. ทักษะที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของท่าน	4.52	0.48	มากที่สุด
8. ประโยชน์ที่ท่านได้รับการอบรมครั้งนี้	4.72	0.44	มากที่สุด
รวม	4.64	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่า ผลการประเมินการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 และจะเห็นว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมมีความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหลังการอบรมสูงขึ้น โดยก่อนจัดการอบรมมีความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 หลังการอบรมมีความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 และจะเห็นว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมมีความรู้และทักษะในการสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้หลังการอบรมสูงขึ้น โดยก่อนจัดการอบรมมีความรู้และทักษะในการสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 หลังการอบรมมีความรู้และทักษะในการสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 ส่วนผลการประเมินประเด็นอื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็นเรียงตามลำดับจากมากที่สุดดังนี้ ประโยชน์ที่ท่านได้รับการอบรมครั้งนี้ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการอบรมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้ สิ่งที่ได้เรียนรู้จากโครงการเข้าร่วมการอบรมครั้งนี้ตรงตามความคาดหวังและความต้องการ และการมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72, 4.62, 4.62 และ 4.52 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44, 0.48, 0.52 และ 0.48 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการประเมินด้านพฤติกรรมจากผลการจัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และสื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครนายก”



ในการประเมินด้านพฤติกรรมจากผลการจัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และสื่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครนายก” มีผู้บริหารและครูผู้สอนเข้าอบรมทั้งสิ้น 47 คน จาก 11 โรงเรียน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 85.45 ของจำนวนผู้ที่แจ้งความประสงค์เข้าร่วมอบรม จำนวน 55 คน จาก 13 โรงเรียน โดยมีครูผู้สอนที่ส่งและนำแผนการจัดการเรียนรู้และสื่อการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 คน ผลการประเมินเป็นดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินด้านพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมการอบรม

ข้อความ	ผลการประเมิน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. ด้านวิทยากร	4.83	0.32	มากที่สุด
1.1 การเตรียมตัวและความพร้อมของวิทยากร	4.81	0.39	มากที่สุด
1.2 การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร	4.78	0.41	มากที่สุด
1.3 ความชัดเจนในการอธิบายเกี่ยวกับประเด็นที่วิพากษ์	4.81	0.46	มากที่สุด
1.4 การตอบคำถามของวิทยากร	4.75	0.43	มากที่สุด
1.5 ความเป็นกัลยาณมิตรของวิทยากร	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ด้านความเข้าใจและการนำความรู้ไปใช้	4.78	0.43	มากที่สุด
2.1 ความเข้าใจและทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการจัดทำสื่อการเรียนรู้ของข้าพเจ้าก่อนการอบรม	4.69	0.50	มากที่สุด
2.2 ความเข้าใจและทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการจัดทำสื่อการเรียนรู้ของข้าพเจ้าหลังการอบรม	4.79	0.40	มากที่สุด
2.3 ความสามารถในการนำความรู้และทักษะที่ได้รับ การพัฒนาไปประยุกต์ใช้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการจัดทำสื่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน	4.79	0.40	มากที่สุด
2.4 ความสามารถในการนำความรู้และทักษะที่ได้รับ การพัฒนาไปถ่ายทอด/เผยแพร่ให้กับผู้อื่นได้รับทราบ	4.83	0.42	มากที่สุด
3. การประเมินด้านผลลัพธ์	4.83	0.32	มากที่สุด
3.1 ได้รับความรู้ แนวคิด ทักษะและประสบการณ์ใหม่ ๆ จากโครงการ	4.67	0.46	มากที่สุด
3.2 สามารถนำสิ่งที่ได้รับจากโครงการ/กิจกรรมนี้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	4.62	0.48	มากที่สุด
ภาพรวม	4.81	0.35	มากที่สุด



จากตารางที่ 3 จะเห็นว่า ผลการประเมินพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.35 เมื่อพิจารณาด้านย่อย ๆ พบว่า ด้านวิทยากร ด้านความเข้าใจ และการนำความรู้ไปใช้ของผู้เข้าร่วมการอบรม และด้านผลลัพธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 4.78 และ 4.83 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.32 0.43 และ 0.32 ตามลำดับ ด้านวิทยากร ประเด็นที่มีผลการประเมินสูงสุด คือ ความเป็นกัลยาณมิตรของวิทยากร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0 ด้านความเข้าใจและการนำความรู้ไปใช้ของผู้เข้าร่วมการอบรม ประเด็นที่มีผลการประเมินสูงสุดคือ ความสามารถในการนำความรู้และทักษะที่ได้รับการพัฒนาไปถ่ายทอด/เผยแพร่ให้กับผู้อื่นได้รับทราบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 และด้านการประเมินผลลัพธ์ ประเด็นที่มีผลการประเมินสูงสุด คือ ผู้เข้าอบรมได้รับความรู้ แนวคิด ทักษะ และประสบการณ์ใหม่ ๆ จากโครงการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46

ความคิดเห็นในประเด็นอื่น ๆ

จากการสอบถามความคิดเห็นในประเด็นอื่น ๆ โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ ข้อที่ 1) สอบถามแนวทางการนำความรู้และทักษะที่ได้รับการพัฒนาไปประยุกต์ใช้ และข้อที่ 2) สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุปคำตอบแต่ละข้อได้ดังนี้

1. นำความรู้และทักษะที่ได้รับการพัฒนาจากการอบรมไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน โดยสามารถนำไปปรับใช้ในการพัฒนานักเรียนได้ทุกระดับชั้นตามความเหมาะสม ทั้งในด้านการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตอบสนองตามความต้องการของนักเรียนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน สร้างและพัฒนาสื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้สัมผัส ได้ปฏิบัติ ได้ลงมือทำ ปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้ให้สามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงและสมรรถนะผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ปรับปรุงและพัฒนาวิธีการประเมินการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

2. การอบรมครั้งนี้ ทำให้ผู้เข้าอบรมได้พัฒนาตนเองได้ทั้งในด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติ ทุกครั้งที่เข้ารับการอบรม สิ่งที่ได้เรียนรู้สามารถนำไปปฏิบัติ นำไปใช้ได้จริง และเกิดประโยชน์ต่อนักเรียน ต่อตัวครู และต่อโรงเรียน และทำให้ครูที่เข้าอบรมมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยต้องการให้มีการจัดอบรมในลักษณะเช่นนี้อีกในอนาคต ขอบคุณทีมงานและคณะวิทยากรที่มีความตั้งใจ ทุ่มเทและปรารถนาดีต่อคุณครูทุกคน โครงนี้เป็นโครงการที่ดีและมีประโยชน์ โดยมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มจำนวนวันในการอบรม เพื่อให้มีเวลาในการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติมากขึ้น และเพิ่มกาแฟในช่วงเบรกเพื่อเพิ่มความสดชื่นให้กับผู้เข้าอบรม

ตอนที่ 3 ผลการประเมินด้านผลลัพธ์จากการเข้าร่วมการอบรมจากผลการจัดกิจกรรม “การนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ และประเมินผลการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครนายก”

ในการประเมินด้านผลลัพธ์ประเมินจากผลการจัดกิจกรรม “การนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ และประเมินผลการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครนายก” โดยคัดเลือกโรงเรียนที่ครูผู้สอนเข้าอบรมทุกครั้ง และยินดีให้ทีมงานวิจัยเข้านิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ จำนวนทั้งสิ้น 6 โรงเรียน ๆ ละ 2 คน ทั้งนี้มีจำนวน 1 โรงเรียนที่ขอให้นิเทศคุณครูทั้ง 6 คน มีจำนวนผู้เข้ารับการนิเทศทั้งสิ้น 21 คน โดยผู้นิเทศ กำกับ ติดตาม และให้ความช่วยเหลือเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ และศึกษานิเทศก์ที่ดูแลเขต



พื้นที่เข้าร่วมการประเมิน โรงเรียนละ 3 ท่าน โดยใช้แบบประเมินทักษะจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ผลการนิเทศ พบว่า ครูผู้สอนได้รับผลการประเมินในระดับดีเยี่ยม จำนวน 11 คน คิดเป็น ร้อยละ 52.38 และระดับดี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 47.62 ในภาพรวมพบว่า ครูผู้สอนมีความตั้งใจในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ และมีความตั้งใจในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนในความรับผิดชอบเป็นอย่างดี โดยประเด็นที่ควรมีการพัฒนาเพิ่มเติม จากการตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้คือ ความชัดเจนของจุดประสงค์การเรียนรู้ ความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้ ผลการประเมินกิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ และประเมินผลการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครนายก เป็นดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินด้านผลลัพธ์

ข้อความ	ผลการประเมิน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. ท่านนำความรู้และทักษะที่ได้รับการพัฒนาจากการเข้าร่วมการอบรมทั้ง 2 ครั้ง มาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้	4.73	0.45	มากที่สุด
2. การติดตาม ให้ความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกครั้งนี้เป็นไปด้วยความเป็นกัลยาณมิตร	4.94	0.22	มากที่สุด
3. ท่านสามารถจัดการเรียนรู้ตามที่ได้วางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ	4.47	0.61	มาก
4. ข้อเสนอแนะของผู้นิเทศการจัดการเรียนรู้เป็นประโยชน์สำหรับท่าน	4.89	0.31	มากที่สุด
5. ความพึงพอใจต่อภาพรวมของการจัดกิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม และให้ความช่วยเหลือ	4.89	0.31	มากที่สุด
รวม	4.78	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่า ผลการประเมินผลลัพธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 โดยประเด็นที่มีผลการประเมินสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การติดตาม ให้ความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นไปด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ข้อเสนอแนะของผู้นิเทศการจัดการเรียนรู้เป็นประโยชน์สำหรับการนิเทศ และความพึงพอใจต่อภาพรวมของการจัดกิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม และให้ความช่วยเหลือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94, 4.89 และ 4.89 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.22 0.31 และ 0.31 ตามลำดับ

จากการสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุปได้ว่า ครูสามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ชัดเจนสอดคล้องตามความต้องการของนักเรียน เน้นการมี



ส่วนร่วมของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความสุข และกล้าแสดงออกมากขึ้น ใช้ความรู้ และทักษะในการจัดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนมีความสุขและเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้น สามารถพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการสร้างแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

ผลการประเมินโครงการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก ตามแนวคิดของเคิร์ก แพทริก โดยดำเนินการประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านปฏิกริยา ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านผลลัพธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72, 4.64, 4.81 และ 4.78 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51, 0.47, 0.35 และ 0.38 ตามลำดับ

การอภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก ตามแนวคิดของเคิร์ก แพทริก ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72, 4.64, 4.81 และ 4.78 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51, 0.47, 0.35 และ 0.38 ตามลำดับ จะเห็นว่า ผลการประเมินอยู่ในระดับสูงทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า การจัดโครงการดังกล่าวประสบผลสำเร็จไปด้วยดี ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อรายละเอียดต่าง ๆ ของการจัดโครงการทั้งในด้านกระบวนการ วิทยากร และด้านอื่น ๆ โดยได้รับความรู้ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งยังสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับการพัฒนา ไปปรับใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ สามารถเลือกวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม และสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนเพราะได้ลงมือปฏิบัติ ได้คิด ได้ทำ ได้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ หากครูผู้สอนได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ตัวชี้วัด เพื่อนำไปสู่การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจะทำให้เกิดความชัดเจนในเป้าหมายที่ต้องการพัฒนานักเรียนมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การเลือกหรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม และการออกแบบการประเมินการเรียนรู้ที่เน้นการประเมิน เพื่อพัฒนาที่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ ซึ่งจะทำให้นักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผลการประเมินโครงการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก อยู่ในระดับดีมาก แสดงให้เห็นว่า โครงการดังกล่าวประสบความสำเร็จ จึงควรจัดโครงการดังกล่าวในปีถัดไปโดยขยายพื้นที่ไปยังอำเภออื่น ๆ ของจังหวัดนครนายก และในจังหวัดอื่น ๆ โดยใช้ครูผู้สอนที่ได้รับผลการประเมินการสอนในระดับดีเยี่ยมร่วมเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดองค์ความรู้ และทักษะการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยคณะผู้วิจัยและผู้จัดโครงการควรนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ได้รับการประเมินไปใช้



ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป คณะผู้วิจัยควรนำข้อบกพร่องในการวิจัยครั้งนี้ไปปรับใช้ในการวางแผนการวิจัยให้มีความรัดกุม และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกโดยวิธีการที่หลากหลายจะได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กานดา นาคะเวช. (2554). การประเมินและการจัดโครงการประเมิน หน่วยที่ 3 การวางแผนและออกแบบประเมิน (พิมพ์ครั้งที่ 6). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รัชทฤต เทียมธรรม. (2565). รายงานการประเมินโครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (ศาสตราจารย์พระราชา) ประจำปีงบประมาณ 2565. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการฝึกหัดครูมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล. (2556). การประเมินหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สิทธิพล อัจฉรินทร์. (2563). การประเมินหลักสูตร: ทฤษฎีและปฏิบัติ. ขอนแก่น: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.